

E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de
datum van deze brief en
ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
28 mei 2019		S. van den Berk	
Onderwerp			
Urgente transformatieopgaven Jeugdhulp			

Samenvatting

In 2017 stelden de 16 gemeenten in de regio Noordoost-Brabant een extra bedrag van 11,8 miljoen beschikbaar om het zorglandschap te transformeren en ervoor te zorgen dat er ook in toekomst passende hulp aan jeugdigen geboden kan worden. De eerste projectfase heeft onder andere gezorgd voor een betere arrangering van de hulp en aanpak van 'verkeerde-bedproblematiek'. De tweede fase van het project omvatte een subregionale aanbesteding; samenwerkingsverbanden van aanbieders hebben plannen ontwikkeld die enerzijds de jeugdhulp verbeteren terwijl ze tegelijkertijd een bijdrage leveren aan de betaalbaarheid van het jeugdhulpstelsel. Jeugdhulpaanbieders gaan intensiever met elkaar samenwerken waardoor meer jeugdigen het samenhangende aanbod krijgen wat ze nodig hebben. Ook investeren de plannen in betere samenwerking tussen jeugdhulpaanbieders en toegang en onderwijs.

Inmiddels zijn de overeenkomsten tussen aanbieders en gemeenten ondertekend en kan de uitvoering starten. Alhoewel dat later is dan we oorspronkelijk gedacht hadden kunnen we zeer tevreden zijn dat het gelukt is om als aanbieders en gemeenten samen deze concrete transformatiestappen te zetten.

1. Inleiding

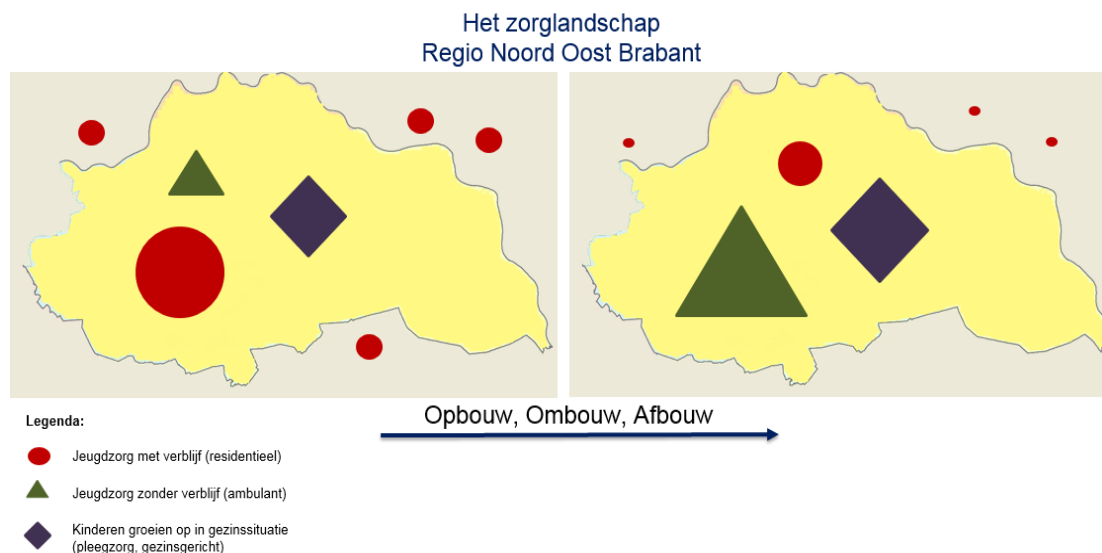
In het najaar van 2016 constateerden gemeenten en jeugdhulpaanbieders in de regio Noordoost-Brabant dat er aanpassingen nodig waren om te komen tot betere zorgarranging en beheersing van uitgaven. In juli 2017 hebben gemeenten vervolgens een extra budget van 11,8 miljoen euro vrijgemaakt voor de uitvoering van het project 'Urgente transformatieopgaven; opbouw, ombouw, afbouw'.

In deze raadsinformatiebrief kijken we met u terug op de eerste fase van het project; de keuze voor het model van aanbesteding en de resultaten tot nu toe. Verder geven we een vooruitblik op wat de huidige aanbesteding gaat opleveren.

2. Terugblik

2.1. Wat willen we bereiken

- een evenwichtiger zorglandschap realiseren waarin er meer (intensieve) jeugdhulp zonder verblijf en gezinsgericht verblijf en pleegzorg beschikbaar is (opbouw en ombouw) en minder van jeugdhulp met verblijf (afbouw);
- passendere jeugdhulp voor alle jeugdigen in de regio Noordoost-Brabant;
- via een tijdelijke financiële investering een structurele omslag maken om binnen het beschikbare budget de juiste jeugdhulp te kunnen bieden.

2.2. Keuze aanbestedingsmodel

Het vinden van het best passende model was lastig en heeft relatief veel tijd in beslag genomen. Op 13 juni 2018 besloot het RBO om gebruik te maken van een subregionale opdrachtgerichte aanpak. Deze aanpak heeft ervoor gezorgd dat we goed konden aansluiten bij de situatie van de verschillende subregio's.

Binnen dit project gaan we uit van de volgende drie subregio's:

- Meierij ('s-Hertogenbosch, Vught, St. Michielsgestel, Boxtel, Haaren)
- Maasland (Oss, Bernheze, Uden, Landerd, Boekel, Meierijstad)¹
- Land van Cuijk (Cuijk, Boxmeer, Mill en St. Hubert, Grave, St. Anthonis)

Deze aanpak is via een meervoudige onderhandse aanbesteding uitgezet onder 17 geselecteerde aanbieders. In wisselende samenstelling zijn (kleinere) samenwerkingsverbanden gevormd die zich verbinden aan opdrachten. Onlangs zijn alle 14 opdrachten aan de samenwerkingsverbanden gegund.

De oorspronkelijke 2-jarige looptijd van het project werd door de tijd die nodig was om een inkoopstelsel te kiezen, bijna automatisch een jaar korter. Vandaar dat het RBO op 25 oktober 2018 besloot om de looptijd van de uitvoeringsfase van het project te verschuiven naar de periode 2019-2020.

2.3. Wat is er inmiddels bereikt

Een groot deel van het door de raden beschikbaar gestelde transformatiebudget valt onder de aanbesteding. Er zijn echter ook projectonderdelen die buiten de aanbesteding vallen en waarvan de uitvoering al eerder is gestart. Dit gaat om de volgende zaken:

- Overleg Passende hulp. In alle drie de subregio's is inmiddels een Overleg Passende hulp aanwezig waar basis/wijkteams, gecertificeerde instellingen en jeugdhulpaanbieders casuïstiek in kunnen brengen waarvoor zijzelf geen oplossing voorhanden hebben.
- Voor gesloten jeugdzorgplaatsingen is een Civiel trajectberaad gerealiseerd. Dit beraad wordt ingezet om meer grip te krijgen op de instroom in gesloten jeugdhulp en om gesloten plaatsingen te voorkomen of zo kort mogelijk te houden.
- Er is regionaal een scan gemaakt naar de aanwezige expertise in de lokale wijkteams en op basis daarvan zijn er adviezen gegeven over de lokale samenstelling en benodigde aanwezige expertise in de teams.
- Pleegzorg. Lokale wervingsacties en aanpassing budget pleegzorg. De bekostigingssystematiek is aangepast zodat die meer recht doet aan de inzet van pleegouders.

¹ In het project is uitgegaan van de indeling ten tijde van de aanbesteding en daarin behoort Meierijstad bij de regio Maasland.

- Verkeerde bedproblematiek. 43 kinderen bleken op een verkeerde plek te verblijven omdat de juiste hulp niet voorhanden was. Inmiddels krijgt ruim 60% van deze kinderen jeugdhulp vanuit een passende woonplek.
- Verder zijn we bezig om te kijken of we een deel van de landelijk ingekochte hulp (Landelijke Transitie Arrangementen) regionaal in kunnen kopen. Hiervoor vinden er gesprekken met de VNG en zorgaanbieders plaats. Het streven is dat er een verschuiving op zowel verblijfs-plekken als ambulante hulp van buiten naar binnen de regio kan worden gerealiseerd.

3. Samenvatting van de plannen t.b.v. de aanbesteding

Door de aanbieders is hard gewerkt aan 14 samenhangende plannen en is in gezamenlijkheid geoffreerd op de subregionale opdrachten. Inmiddels zijn alle 14 opdrachten gegund en gaan we starten met de uitvoering. De plannen zorgen voor betere inhoudelijke hulp én leveren tevens een financieel effect op. Deze 14 plannen zijn gekoppeld aan zeven thema's. In het kort worden de mooie ontwikkelingen die staan te gebeuren toegelicht.

thema 1: Thuis blijven wonen met (intensief) ambulante behandeling/ begeleiding en/of respijtzorg, zodat residentiële plaatsing wordt voorkomen. Zoveel mogelijk aansluitend op de leefwereld van de jeugdige (thuis en op school).

Behandeling Thuis wordt als een nog steviger alternatief aangeboden voor residentiële behandeling. Met de overtuiging dat samenwerking over de grenzen van sectoren en instellingen heen, een belangrijke voorwaarde is.

Daarnaast starten twee pilots. Focus van deze pilots ligt bij jongeren op school met een dusdanige problematiek dat, aanvullend op de expertise in school, expertise vanuit de gespecialiseerde jeugdhulp noodzakelijk is.

thema 2: Van klinische behandeling (verblijf) naar behandeling in de leefomgeving (thuis/school).

Door snelle inzet van een consultatie- en adviesfunctie wordt klinische behandeling (of overplaatsing naar GGZ) voorkomen.

Er worden arrangementen ingezet waarbij een integrale aanpak centraal staat. Behandeling wordt multidisciplinair ingezet met een scala aan interventies met samenhang tussen psychische en sociale aspecten in de zorgverlening.

thema 3: Intensief ambulante begeleiding of behandeling rondom pleeggezinnen.

We gaan aan de slag met het inzetten van Wrap Around Care pleegzorg (WACPZ). Dit omvat het organiseren van aanvullende zorg op maat rond een pleeggezin, pleegkind en biologische ouders, zodat kinderen en jongeren binnen de pleegzorg kunnen blijven of vroegtijdig weer bij hun biologische ouders kunnen wonen

thema 4: Opbouwen van gezinsgerichte woonvormen als alternatief voor residentiële plaatsing.

Er komt een uitbreiding van capaciteit en differentiatie in het aanbod van gezinshuizen. Als alternatief voor perspectief biedende woonplekken voor jongeren die, vanwege hun problematiek, niet in een pleeggezin kunnen opgroeien. Ook wordt geïnvesteerd in de optimalisatie van matching tussen jongeren en gezinshuizen.

thema 5: Toewerken naar zelfstandig wonen.

De aanbieders binnen het samenwerkingsverband bundelen hun kennis en expertise over de doelgroep jongeren van 16 – 23 jaar in een flexibel expertise team. Dit team is vanuit de inhoud inzetbaar voor jongeren die vanuit residentiele voorzieningen kunnen doorstromen naar een trainingshuis of woonbegeleiding. Daarnaast volgt een uitbreiding van trainingshuizen en woonbegeleiding.

thema 6 en 7: Verkorten van de behandelduur- of verblijfsduur van klinische en residentiele trajecten.

We starten met een Intersectoraal Multidisciplinair Ambulant Team (IMAT) waarin verschillende disciplines en specialismen van de organisaties binnen het samenwerkingsverband samenkomen. Ook is een combinatie van behandelen in verblijf en behandelen thuis ontwikkeld. Beide als doel om de verblijfsduur te verkorten.

organiseren van werkplaatsen

In alle subregio's organiseren we "de Werkplaats". In de werkplaats werken we met een direct en snel beschikbare poule van specialisten uit de gespecialiseerde jeugdhulp, samen met het Basisteam Jeugd en Gezin en wijkteams aan 1 gezin 1 plan. Ondersteuning kan bestaan uit samen op huisbezoek, enkele gesprekken of consultatie en advies on the job.

Kortom: deze plannen leveren mindere instroom in verblijf op, korter verblijf, snellere uitstroom, meer samenhangende hulp voor jeugdigen en ouders. Maar ook een betere samenwerking tussen aanbieders en tussen aanbieders en gemeenten.

4. Stand van zaken financiën

De kern van de investeringen die we doen is dat we uitgaan van effectief transformeren door eerst een voorinvestering te doen, die we later terug zullen verdienen. Door deze investering zal de huidige realisatie gaan dalen. Daarmee zal dit een positief effect hebben op het regionale budget (ombouw en afbouw). In de plannen zoals vastgesteld, waarbij werd uitgegaan van een start in 2017, werd ingecalculeerd dat de investeringen eind 2021 zouden zijn terugverdiend en dat vanaf dat moment sprake zou zijn van een structureel inderdieneffect van ruim 3,5 miljoen per jaar.

Wat is er veranderd? Door vertraging in de uitvoering doen de effecten zich later voor. De te verwachten inderdieneffecten zijn naar verwachting minimaal 2,3 miljoen in 2020 tot maximaal 4,3 miljoen euro in 2021 (bandbreedte).

Tegelijkertijd zien we een stijgende lijn in de vraag naar jeugdhulp en als gevolg daarvan een stijgende trend in de uitgaven die gemeenten op dit punt doen. Dus terwijl het project naar verwachting een bijdrage levert aan de betaalbaarheid van het stelsel (de uitgaven zouden anders hoger zijn) is er over het geheel genomen geen dalende lijn in de uitgaven.

5. Vervolg

Hoe gaat het landen in de inkoop?

De nieuwe inkoop specialistische jeugdhulp is met een jaar uitgesteld naar 2021 i.p.v. 2020. Ondanks dit uitstel landen de inderdieneffecten van de 14 plannen voor een groot deel alsnog in 2020. Het resulteert in een forse afbouw van verblijf in de regio en een toename van ambulante- en gezinsgerichte alternatieven voor verblijf.

Monitoring & rapportage

De subregionale uitvoering van de planning zal nauwlettend worden gevolgd. Halverwege de looptijd van het project informeren we u opnieuw met een raadsinformatief. Aan het eind van de projectperiode volgt de eindrapportage met aandacht voor realisatie doelstellingen en resultaten, de borging van de resultaten, financiële realisatie en terugblik op inhoud en aanpak. Bij onvoorziene ontwikkelingen informeren we u natuurlijk tussentijds. De voortgang op de plannen dienen we ook te verantwoorden aan VWS. Hiervoor benutten we de informatie uit de rapportages van aanbieders en onze bestuurlijke rapportages. Deze vormen we om tot een voor het Rijk geschikte rapportage.

Communicatie

Gemeenten, aanbieders en overige betrokken worden door middel van een regionale nieuwsbrief Jeugd over het project geïnformeerd. Op geëigende momenten worden regionale bijeenkomsten georganiseerd voor gemeenten (raadsleden) en cliënten-/adviesraden. Een eerste bijeenkomst waarin we resultaten van het project kunnen laten zien voorzien we in dit najaar.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Oss.

De secretaris,

De burgemeester,

Drs. H. Mensink

Drs. W.J.L. Buijs-Glaudemans